

- 1. Která z následujících osobností z českých bankovek se dožila nejvyššího věku?**
  - a) Jan Amos Komenský (28. 3. 1592 – 15. 11. 1670) se dožil 78 let, zatímco František Palacký (14. 6. 1798 – 26. 5. 1876) zemřel v 77 letech. Oba dva překonal první československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk (7. 3. 1850 – 14. 9. 1937), který zemřel v 87 letech.
- 2. Která z osobností na českých bankovkách sepsala vlastní životopis?**
  - a) Císař římský a král český Karel IV. vytvořil autobiografii Vita Caroli (Život Karlův) pro své následovníky, zejména syna Václava, aby se poučili z jeho života. Ve čtrnácti kapitolách (dalších šest vytvořil neznámý autor) jednak zachytil své náboženské a morální úvahy a jednak vylíčil zážitky z doby svého mládí, zejména pobyt na francouzském královském dvoře, boj o udržení lucemburského panství v Itálii a posléze i návrat do Čech a úsilí o jejich obnovu. Vznik díla psaného v latině se klade do období let 1366–1371.
- 3. Která z osobností na českých bankovkách stvořila postavy Všezevěda Všudybuda a Mámila?**
  - a) Vedle poutníka–vypravěče jsou Všezevěd Všudybud a Mámil hlavními postavami díla „Labyrint světa a ráj srdce“ od Jana Amose Komenského z roku 1623 (rukopis byl později dále doplňován). Vypravěč, sám Komenský, postupně prochází se svými průvodci Všezevědem a Mámilem městem (labyrintem), které je alegorií světa, a seznamuje se zde s různými typy lidí, kteří jej obývají. Autor v knize vlastně popsal duchovní putování člověka, jehož vyvrcholením je náboženské osvícení.
- 4. Která z osobností na českých bankovkách nikdy nenavštívila Řím či Vídeň?**
  - a) Řím i Vídeň nikdy nenavštívil Jan Amos Komenský s ohledem na své náboženské přesvědčení. Naopak František Palacký obě města navštívil při svých studijních cestách, na nichž shromažďoval podklady pro své „Dějiny národa českého v Čechách a v Moravě“. Karel IV. byl v Římě korunován na římského císaře v roce 1355. Do Vídně zajížděl Karel IV. i proto, že jeho zetěm byl rakouský vévoda Rudolf IV. Habsburský. Za přítomnosti dosud ještě římského krále Karla se zde v roce 1355 zasnoubila jeho tehdy jediná dcera Kateřina s Rudolfem IV.
- 5. Která z osobností na českých bankovkách měla křestní jméno Václav?**
  - a) Karel IV. byl krátce po svém narození (14. května 1316) pokřtěn 30. května 1316 za přítomnosti arcibiskupa trevírského Balduina Lucemburského (strýc Jana Lucemburského) mohučským arcibiskupem Petrem z Aspelu (diplomat v lucemburských službách) jménem Václav, a to podle svého děda Václava II. a českého patrona sv. Václava. Teprve až při svém biřmování v roce 1323 přijal jméno svého kmotra, francouzského krále Karla IV. Sličného.
- 6. Která z osobností na českých bankovkách působila jako špion/špionka?**
  - a) Ema Destinnová (vlastním jménem Emilie Paulina Jindřiška Kittlová), světově proslulá operní pěvkyně, se aktivně zapojila do prvního československého odboje a neváhala do zahraničí a naopak zpět do Čech pašovat důležité informace pro Maffii. Přestože ji od roku 1916 sledovala rakouská policie, otevřeně projevovala své názory a na všech koncertech burcovala českou veřejnost. Svá vystoupení tehdy zakončovala písní „Kde domov můj“.
- 7. Která z osobností na našich bankovkách zemřela v cizině?**
  - a) Jan Amos Komenský byl donucen opustit české země v roce 1628 kvůli svému náboženskému přesvědčení. V exilu pak strávil následujících 42 let, a to v Polsku, Švédsku, Anglii, Uhrách (dnes Maďarsko) a Nizozemí. Přestože 15. 11. 1670 zemřel v Amsterdamu, byl o týden později pohřben v Naardenu. Kaple, v níž byl uložen, prošla menší úpravou již v 19. stol a poté radikální a rozsáhlou rekonstrukcí ve 30. letech minulého století. Interiér tehdy upravili přední čeští umělci (Ladislav Machoň, Karel Štípl, Jaroslav Horejc a Jaroslav Benda).
- 8. Která z osobností na našich bankovkách se věnovala sbírání lidových pohádek?**
  - a) Když v roce 1838 vydal Jakub Malý sbírku českých pohádek a pověstí („Národní české pohádky a pověsti“), stala se pohádka jako literární žánr velmi populární mezi českými vlastenci. Vedle archiváře Karla Jaromíra Erbena se jim začala z podnětu přátel věnovat také Božena Němcová. Spisovatelka je sbírala v místech, kde žila se svou rodinou. První svazek jejích pohádek vyšel již v roce 1845. Později publikovala i slovenské pohádky.
- 9. Která z osobností na našich bankovkách byla vězněna?**
  - a) Karel IV. byl v dětském věku, již ve třech letech, uvězněn svým otcem Janem Lucemburským, který se obával, že by jej česká šlechta mohla korunovat a následně využít ve svůj prospěch. Vězením se mu staly královské hrady Loket a Křivoklát.
- 10. Které osobnosti byly na již neplatných českých bankovkách 20 Kč a 50 Kč?**
  - a) První českou bankovkou, jejíž platnost byla ukončena v roce 2008, byla 20 Kč. Byl na ní zpodobněn český král Přemysl Otakar I., jemuž byla v roce 1212 potvrzena královská hodnota i pro jeho potomky. Druhou z bankovek, která je neplatná od roku 2011, je 50 Kč. Ta obsahuje vyobrazení svaté Anežky České, dcery Přemysla Otakara I. a Konstancie Uherské, která byla zakladatelkou a abatyší kláštera „Na Františku“ a věnovala se charitativní činnosti.

